

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, XXX
[...] (2021) XXX draft

ANNEXES 1 to 5

PRIEDAI

prie

KOMISIJOS KOMUNIKATO

Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams gairės

I PRIEDAS. KARTOGRAFAVIMAS

1. TAIKymo sritis

- (1) Priede pateikiama metodika, kurią rekomenduojama taikyti atliekant kartografavimą, kuriuo būtų remiamos valstybės pagalbos intervencinės priemonės diegiant fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklus.
- (2) Juo siekiama padidinti informacijos apie tinklų prieinamumą ir veikimo kokybę rinkimo ir vertinimo metodikos skaidrumą.
- (3) Priede pateikiama tokia su fiksuotojo ryšio prieigos tinklais bei judriojo ir fiksuotojo belaidžio ryšio prieigos tinklais susijusi informacija:
 - i. kriterijai, kurie turi būti taikomi tinklų veikimo kokybės parametrams sužymėti, ir
 - ii. informacija, kurią kompetentingos valdžios institucijos gali rinkti, kad patikrintų pateiktos informacijos tikslumą, ir
 - iii. papildoma informacija apie infrastruktūrą, kurią kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti operatorių pateikti konkrečioms aplinkybėms, kai toks prašymas tinkamai pagrįstas siekiant atlikti išsamų vertinimą¹.

2. Tikslas ir apibrėžtys

- (4) Kartografavimo tikslas – objektyviai parodyti siektiną veikimo kokybę, kuri gali būti užtikrinama piko tarpsnių sąlygomis.
- (5) Siektina veikimo kokybė turi būti apibūdinama remiantis mažiausia atsisuntimo ir išsiuntimo sparta, užtikrinama piko tarpsnių sąlygomis.
- (6) Siekdamas apibūdinti tinklų veikimo kokybę piko tarpsnių sąlygomis už viešąją intervenciją atsakingos valdžios institucijos atlikdamos kartografavimą taip pat gali remtis kitais veikimo kokybės kriterijais (pvz., delsa, duomenų paketų praradimu, duomenų paketų klaida, drebjimu, paslaugų prieinamumu²). Valstybės narės gali nuspręsti to imtis, kad tikslingiau nukreiptų viešosios intervencijos priemonės rinkos nepakankamumo problemoms spręsti ir užtikrintų tinkamus esminius pokyčius.
- (7) Piko tarpsnis yra dienos laikas, kurio tipinė trukmė yra viena valanda, per kurią tinklo apkrova paprastai yra didžiausia³. Piko tarpsnis valstybėse narėse ir regionuose gali skirtis. Todėl, siekiant nustatyti piko tarpsnį, kurio metu kyla daugiausiai sunkumų, turėtų būti konsultuojamasi su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis.

¹ Remiantis nacionaline teise tokia informacija gali būti atitinkamai laikoma konfidencialia.

² Šiems kokybės kriterijams nustatyti turėtų būti naudojamos BEREC pateiktos techninės specifikacijos: IP paketų klaidų santykis (Y.1540), IP paketų praradimo santykis (Y.1540), IP paketų vėlavimas atsisuntiant ir išsiunčiant (RFC 2681), IP paketų delsos pokytis (RFC 3393), IP paslaugų prieinamumas (Y.1540).

³ BEREC BoR (20) 165.

- (8) Piko tarpsnio sąlygos – sąlygos, tikėtinos tinkle piko tarpsnio metu. Atitinkamos piko tarpsnio sąlygos išvardytos 3.1 skirsnyje, skirtame fiksuotosios prieigos tinklams, ir 4.1 skirsnyje, skirtame judriosios ir fiksuotosios belaidės prieigos tinklams.
- (9) Fiksuotosios ir fiksuotosios belaidės prieigos tinklų kartografavimas turi būti atliekamas adresų lygmeniu pagal aprėpiamus objektus, arba, judriųjų tinklų atveju, ne didesnių kaip⁴ 100×100 metrų tinklelių⁵ pagrindu.
- (10) Aprėpiami objektai – tai objektai, kurie per trumpą laiką gali būti prijungti už galutiniam naudotojui taikomą įprastą aktyvavimo mokestį, neatsižvelgiant į tai, ar šie objektai yra prijungti prie tinklo. Suinteresuotasis subjektas gali pranešti apie objektus kaip aprėpiamus objektus tik tuo atveju, jei jis, gavęs galutinio naudotojo prašymą, įsipareigoja už įprastus aktyvavimo mokesčius, t. y. be jokių papildomų ar išskirtinių mokesčių ir bet kuriuo atveju neviršijant vidutinio aktyvavimo mokesčio atitinkamoje valstybėje narėje, prijungti objektą ir aktyvuoti paslaugą per 4 savaites nuo prašymo pateikimo dienos.
- (11) Teikdami informaciją apie savo tinklų veikimo kokybę, suinteresuotieji subjektai turėtų laikytis aukščiausių mokslinių ir profesinių standartų. Visų pirma kartografavimo metodika ir metodai turėtų būti nustatyti remiantis pripažintais profesiniais standartais.
- (12) Pateikdami duomenis apie veikimo kokybę, operatoriai turi atsižvelgti į visus trukdžius, dėl kurių jie negalėtų faktiškai pasiekti nurodytos veikimo kokybės (pvz., naudodami tranzitinį tinklą). Jei operatoriai nepatvirtina, kad pateikė informacijos šiuo pagrindu, valstybės narės gali neatsižvelgti į šią informaciją.
- (13) Taikydamos alternatyvius kartografavimo metodus, pavyzdžiui, paketinio duomenų perdavimo (komutavimo) metodą fiksuotojo ryšio tinkluose, valdžios institucijos gali pasiūlyti, jei tai tinkamai pagrįsta, labiausiai apkrautose (pilnos apkrovos) jungtyse taikyti 20 proc. pajėgumo naudojimo koeficientą, kuris apibrėžiamas kaip vidutinis srauto greitis, padalytas iš nominalaus greičio piko tarpsniu. Belaidžio ir judriojo ryšio tinklų atveju valdžios institucijos gali siūlyti alternatyvų metodą, pavyzdžiui, skaičiavimą grįsti 95 proc. gardelės krašto tikimybe arba nominaliąja gardelės apkrova⁶, kuri būtų ne mažesnė kaip 50 proc.⁷ Bet kuriuo atveju, nepriklausomai nuo taikomo metodo, visi duomenys apie tinklo veikimo kokybę turi būti pateikti atsižvelgiant į piko tarpsnio sąlygas, kaip jos apibrėžtos (8) pastraipoje.

⁴ Pirmenybė teikiama mažesniems tinkleliams (t. y. 20x20 metrų).

⁵ Duomenys turėtų būti teikiami atsižvelgiant į geografines zonas (daugiakampus), remiantis rastriniais ir vektoriniais duomenimis.

⁶ Gardelės apkrova – tai galutinių naudotojų naudojamų bazinės stoties išteklių, susijusių su tam tikromis paslaugomis, vidutinė procentinė dalis.

⁷ Operatoriai turi pateikti tinkamą pagrindimą kompetentingoms valdžios institucijoms, jei gardelės apkrova yra mažesnė kaip 50 proc.

3. METODAS, KURĮ REKOMENDUOJAMA TAIKYTI KARTOGRAFUOJANT FIKSUOTOSIOS PRIEIGOS TINKLŲ SPARTĄ

3.1. KRITERIJAI, KURIAIS REMIANTIS KARTOGRAFUOJAMA FIKSUOTOSIOS PRIEIGOS TINKLŲ SPARTĄ

- (14) Kad galėtų taikyti šį kartografavimo metodą, valstybės narės turi prašyti suinteresuotųjų subjektų teikti informaciją apie jų tinklo spartą piko tarpsniu.
- (15) Piko tarpsnio sąlygos suprantamos kaip sąlygos bet koku tarpsniu, kai mažiausiai 20 proc. naudotojų yra aktyvūs ir duomenys didžiausia nominalia sparta, kurią operatorius užtikrina kiekvienam iš jų, perduodami (naudotojui ir naudotojo) vienu metu, o tai atitinka įprastą perviršinio abonentų skaičiaus apibrėžtį⁸.

3.2. REIKALAVIMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ SIEKiant ATLIKTI PATIKRINIMĄ. GERIAUSIA PATIRTIS

- (16) Kad būtų sumažinta suinteresuotųjų subjektų oportunistinio elgesio rizika ir užtikrinamas pateiktos informacijos pakankumas, nuoseklumas ir patikimumas, siekiant išvengti vėlavimo teikiant paslaugas tikslinėje vietovėje, kartografavimą atliekančios kompetentingos valdžios institucijos, siekdamos atlikti patikrinimą, gali nuspręsti reikalauti, kad suinteresuotieji subjektai pateiktų papildomos informacijos apie savo tinklus.
- (17) Kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti suinteresuotųjų subjektų pateikti išsamų metodiką, naudotą jų siektinos veikimo kokybės parametrų apskaičiuoti, aprašymą, įskaitant informaciją, susijusią su (bet ja neapsiribojant):
 - i. naudojama tinklo prieigos technologija (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + DOCSIS.x vektorizavimas ir kt.), pateikiant išsamią informaciją apie taikomą standartą;
 - ii. tinklo topologija (pvz., P2P arba P2MP), įskaitant supaprastintą grafiką, kuriame būtų atspindėtas fizinis kabelių ir (arba) pluoštų išdėstymas (pvz., GPON medžio topologija);
 - iii. pilnos apkrovos jungtimis tinklo topologijoje, apibrėžiamomis kaip tinklo segmentai, kurių statistinis tankinimo našumas yra didesnis, įskaitant aiškią informaciją apie: i) tokios jungties dydžiui nustatyti naudojamą perviršinio abonentų skaičiaus koeficientą (pvz., tranzitiniame tinkle) arba ii) tokių pilnos apkrovos jungčių pajėgumų planavimą. Valdžios institucija visada gali prašyti pateikti galutiniam naudotojui prieinamos spartos statistinį apibūdinimą (pvz., nurodyti vidutinę ar tipinę spartą arba tikimybę pasiekti nominalią spartą, kuri turi būti prieinama galutiniam naudotojui bet kuriuo metu, nurodant taikomo naudotojo modelio prielaidas).

⁸ Esant tai pačiai tinklo infrastruktūrai galutiniams naudotojams gali būti užtikrinamas labai skirtingas veikimo kokybės lygis, kuris priklauso nuo naudotojų tankumo pilnos apkrovos jungtyse ir jiems prieinamos nominalios spartos. Veikimo kokybė priklauso nuo tuo pačiu metu aktyvių naudotojų skaičiaus (kuris padidėja piko tarpsniu). Siekiami tokio statistinio tankinimo našumo (mažiausiai 20 proc. aktyvumas, t. y. aktyvumo lygio santykis yra 1:5) operatoriai turi taikyti pakankamai tikslus naudotojų srautų paskirstymo modelius.

3.3. REIKALAVIMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ SIEKiant ATLIKTI IŠSAMŲ PATIKRINIMĄ. GERIAUSIA PATIRTIS

- (18) Siekdamas atlikti išsamų patikrinimą kompetentingos valdžios institucijos gali nuspręsti reikalauti, kad suinteresuotieji subjektai pateiktų daugiau informacijos apie tinklo komponentus ir jų buvimo vietą, pavyzdžiui, kad galėtų peržiūrėti nurodytų veikimo kokybės parametrų apskaičiavimo metodiką.
- (19) Todėl kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti suinteresuotųjų subjektų pateikti daugiau informacijos apie prieigą prie fiksuotojo ryšio tinklo, įskaitant (šia informacija neapsiribojant):

- i. informaciją apie skirstomųjų spintų buvimo vietą ir nuo skirstomosios spintos iki namų ūkio nutiestų laidų ilgį;
- ii. aiškia informaciją, susijusią su ryšio linijos balanso skaičiavimu (pvz., gaunamo signalo galios lygio skirstymu pagal bitų spartą, naudojamomis ryšio linijos balanso maržomis ir t. t.). Kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti operatorių pateikti visus taikytinus ryšio linijos balansus, naudojamus tinklo paslaugoms kurti ir jų apimčiai nustatyti, nurodant jų pagrindinius parametrus, įskaitant metodikos, kuria operatorius vadovaujasi rengdamas ryšio linijos balansą, aprašymą ir pagrindimą.

4. METODIKA, KURIA REKOMENDUOJAMA TAIKYTI KARTOGRAFUOJANT JUDRIOJO IR FIKSUOTOJO BELAIDŽIO RYŠIO TINKLUS

4.1. KRITERIJAI, KURIAIS REMIANTIS KARTOGRAFUOJAMI JUDRIOJO IR FIKSUOTOJO BELAIDŽIO RYŠIO TINKLŲ VEIKIMO KOKYBĖS PARAMETRAI

- (20) Taikydama šį kartografavimo metodą, valstybė narė turėtų prašyti suinteresuotųjų subjektų apskaičiuoti savo tinklo veikimo kokybės parametrus atsižvelgiant į šiuos principus:
- i. taikyti geriausią sektoriaus praktiką⁹, atsižvelgiant į visus pagrindinius belaidžio signalo sklidimui poveikį darančius veiksnius¹⁰;
 - ii. skaičiavimą dėl nurodytų veikimo kokybės parametrų pasiekimo grįsti 95 proc. gardelės krašto tikimybe¹¹ ir bet kuriuo atveju taikyti ne mažesnę kaip 95 proc. tikimybę pasiekti nurodytus veikimo kokybės parametrus kiekviename tinklo taške, atsižvelgiant į galimus sklidimo sąlygų pokyčius dėl atsitiktinių veiksnių poveikio ir galimų skirtumų tarp taškų atitinkamame plote (t. y. adresų lygmeniu arba ne didesnių kaip 100×100 metrų tinklėlių pagrindu);
 - iii. laikyti, kad piko tarpsnis yra toks:
 - a. judriojo ryšio tinklų atveju nominalioji gardelės apkrova¹² yra ne mažesnė kaip 50 proc.¹³ arba didesnė, jei srauto piko tarpsniu taikomos geresnės sąlygos;
 - b. fiksuotojo belaidžio ryšio tinklų atveju, siekiant apskaičiuoti

⁹ Geriausia sektoriaus praktika – tai planuojant belaidžio ryšio sistemas ir verslą įprastai taikomi modeliavimo parametrai, priemonės, planavimas ir klaidų ribos, kuriuos šios srities ekspertai, patikrinę metodiką, galėtų laikyti pakankamai patikimais ir teisingais.

¹⁰ Pavyzdžiui, gaunamo signalo galios prognozavimas atsižvelgiant į reljefą, pastatus ir trukdžius.

¹¹ Gardelės krašto tikimybė – tai tikimybė, kad toliausiame aprėpties ploto (didžiausias deklaruojamas aprėpties atstumas atitinkamame plote) krašte bus pasiekti minimalūs veikimo kokybės parametrai. Skaičiavimas turi būti pagrįstas realistišku sklidimo modeliavimu, ryšio linijos balanso skaičiavimais ir pakankamomis maržomis.

¹² Gardelės apkrova – tai galutinių naudotojų naudojamų bazinės stoties išteklių, susijusių su tam tikromis paslaugomis, vidutinė procentinė dalis.

¹³ Jei gardelės apkrova yra mažesnė kaip 50 proc., kompetentingoms valdžios institucijoms turi būti pateikiamas tinkamas pagrindimas.

tinkamą gardelės apkrovą¹⁴ turėtų būti taikomos tikėtinės realios srauto piko tarpsniu sąlygos;

- iv. pateikti veikimo kokybės parametrus kiekvienam galutiniam naudotojui ir pagal lauko antenas. Jei priimančiąją antena dalijasi keli galutiniai naudotojai, turėtų būti laikoma, kad galutiniai naudotojai bendrąją veikimo kokybę dalijasi lygiomis dalimis¹⁵;
- v. pateikti veikimo kokybės parametrus pagal kiekvieną technologiją ir kiekvieną veikimo dažnį, jei aprėpties plote taikomos kelios technologijos¹⁶ ir keli dažniai¹⁷, atsižvelgiant į faktinį dažnių juostos plotį vienam dažniui. Jei naudojami nelicencijuoti dažniai, tai turėtų būti aiškiai nurodyta.

(21) Remiantis (12) pastraipa, operatoriai visų pirma turi atsižvelgti į:

- i. kiekvienos bazinės stoties tranzitinio tinklo tipą¹⁸ ir jo pralaidumą¹⁹;
- ii. fiksuotojo belaidžio ryšio prieigos tinklų atveju – aptarnaujamų ir aprėptųjų objektų skaičių kiekviename nustatytame tinklų lygyje.

4.2. REIKALAVIMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ SIEKIANČIĄ ATLIKTI PATIKRINIMĄ. GERIAUSIA PATIRTIS

- (22) Kad būtų sumažinta suinteresuotųjų subjektų oportunistinio elgesio rizika ir užtikrinamas pateiktos informacijos pakankumas, nuoseklumas ir patikimumas, siekiant išvengti vėlavimo teikiant paslaugas tikslinėje vietovėje, kartografavimą atliekančios kompetentingos valdžios institucijos, siekdamos atlikti patikrinimą, gali nuspręsti reikalauti, kad suinteresuotieji subjektai pateiktų papildomos informacijos.
- (23) Todėl kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti suinteresuotųjų subjektų pateikti išsamų metodiką, naudotos jų aprėpties žemėlapiams parengti, aprašymą, įskaitant informaciją, susijusią su (bet ja neapsiribojant):
 - i. sklaidimo modeliais ir pagrindiniais parametrais, naudojamais modeliuojant sklaidimą;
 - ii. bendra informacija apie tinklo komponentus, visų pirma apie antenas (pvz.,

¹⁴ Jei didžiausias fiksuotojo belaidžio ryšio srautas nenaudojamas, taikoma nominali 90 proc. gardelės apkrova. Didesnė fiksuotojo belaidžio ryšio gardelės apkrova (palyginti su judriojo ryšio tinklais) atspindimas numatomas kitoks naudojimo modelis, kurį taikant labiau konkuruojama dėl aptarnaujančios bazinės stoties bendrų išteklių naudojimo.

¹⁵ Kai naudojamas fiksuotasis belaidis ryšys, tai gali būti taikytina bendros daugiabučių namų antžeminės antenos atveju.

¹⁶ 3G UMTS ir HSPA technologijos; 4G LTE arba LTE pažangiosios technologijos; 5G technologija: 3GPP 15 versija (neatskirta *New Radio* (NR) sąsaja, pagrindinis tinklas – 4G) ir atskirta NR sąsaja (pagrindinis tinklas – 5G) bei tolesni pokyčiai; kuriama 3GPP 16 versija, į kurią bus įtrauktos naujos 5G specifikacijos. Kompetentinga institucija gali ir jai rekomenduojama rinkti informaciją apie taikomas 3GPP grindžiamas technologijas, siekiant sužinoti naudojamos 3GPP versijos lygį, tačiau ankstesnis detalumas taip pat yra pakankamas.

¹⁷ Taip siekiama atskirti sub-6 GHz ir mm bangų dažnių juostas, nes jos dažnai naudojamos teikiant skirtingų kategorijų paslaugas.

¹⁸ Šviesolaidinis tinklas, ryšio paslaugų teikėjo eterinio tinklas (variniai laidai), belaidis tinklas ir t. t.

¹⁹ Šviesolaidinio ryšio atveju paprastai galima daryti prielaidą, kad jo pralaidumas yra pakankamas.

- perdavimo galią, MIMO, antenos buvimo vietą);
- iii. pagrindine informacija apie ryšio linijos balanso skaičiavimą (pvz., gaunamo signalo galios lygio skirstymą pagal bitų spartą, naudojamas ryšio linijos balanso maržas ir kt.). Suinteresuotieji subjektai turi pateikti visus taikytinus ryšio linijos balansus, naudojamus tinklo paslaugoms kurti ir jų apimčiai nustatyti, nurodant jų pagrindinius parametrus, įskaitant proceso, kurį operatorius naudoja rengdamas ryšio linijos balansą, aprašymą ir pagrindimą;
 - iv. gardelių ploto buvimo vietą;
 - v. tranzitinio tinklo charakteristikas.

4.3. REIKALAVIMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ SIEKiant ATLIKTI IŠSAMŲ PATIKRINIMĄ. GERIAUSIA PATIRTIS

- (24) Siekdamas atlikti išsamų patikrinimą kompetentingos valdžios institucijos gali nuspręsti reikalauti, kad suinteresuotieji subjektai pateiktų daugiau informacijos apie tinklo komponentus ir jų buvimo vietą, pavyzdžiui, kad galėtų peržiūrėti nurodytų veikimo kokybės parametrų apskaičiavimo metodiką. Todėl kompetentingos valdžios institucijos gali prašyti suinteresuotųjų subjektų pateikti daugiau informacijos apie jų tinklus, įskaitant informaciją, susijusią su (bet ja neapsiribojant):
- i. siųstuvų skaičiumi kiekviename plote;
 - ii. tokių siųstuvų aukščiu (skaičiuojant nuo žemės paviršiaus);
 - iii. sektorių skaičiumi kiekviename gardelės plote;
 - iv. naudojama siųstuvų technologija, įskaitant MIMO antenų skaičių, galimus kanalų juostų pločius;
 - v. kiekvieno siųstuvo naudojama efektyvia izotropine perdavimo galia.

**II PRIEDAS. VIEŠOSIOS INTERVENCIJOS PRIEMONĖS, NEPATENKANČIOS Į SESV 107
STRAIPSNIO 1 DALIES TAIKymo SRITĮ**

- (1) Tolesniuose skirsniuose pateikiama visapusiška, bet ne išsami atvejų, kai šios gairės netaikomos apžvalga. Atsižvelgiant į tai, kad SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyti kriterijai yra kumuliacinio pobūdžio, neatitinkant vieno iš kriterijų, pagalba gali būti nelaikoma valstybės pagalba, todėl apie priemonę nebūtina pranešti Komisijai prieš ją įgyvendinant pagal šias gaires.

5. NEEKONOMINĖ VEIKLA

- (2) Pagalba veiklai, kuri nėra ekonominio pobūdžio²⁰, t. y. kuri nėra naudojama prekėms ar paslaugoms rinkoje siūlyti, nėra laikoma valstybės pagalba. Todėl infrastruktūros, kuri nėra skirta naudoti komerciniais tikslais, finansavimui iš esmės netaikomos valstybės pagalbos taisyklės. Tai, pavyzdžiui, atvejai, kai viešasis finansavimas skiriamas infrastruktūrai kurti arba plačiąjausčio ryšio paslaugoms pirkti, kad būtų patenkinti viešojo administravimo poreikiai, pavyzdžiui, tarpusavyje sujungti tik valdžios institucijas naudojant uždaruosius tinklus, kurie nenaudojami jokiais komerciniais tikslais²¹. Todėl tokios veiklos finansavimas, kaip ir susijusių uždaruųjų tinklų viešasis finansavimas, nepatenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį²².
- (3) Tačiau jei tokiu tinklu (pvz., jo papildomu pralaidumu) gali naudotis į plačiąjausčio ryšį komerciniais tikslais investuojantys subjektai arba kiti ekonominės veiklos vykdytojai, tokios infrastruktūros viešasis finansavimas gali būti laikomas valstybės pagalba. Valstybės pagalbos taisyklės taip pat gali būti taikomos, jei tinklas, iš pradžių sukurtas kaip uždarusis tinklas, vėliau tampa prieinamas naudoti komerciniais tikslais²³. Pavyzdžiui, kai valdžios institucijos prisijungimo prie tinklo paslaugoms teikti pasirenka trečiąją šalį ir finansuoja tinklo kūrimą, siekdamos patenkinti valdžios institucijų poreikius, valstybės pagalba gali būti teikiama, jei šis paslaugų teikėjas naudoja infrastruktūrą kitai komercinei veiklai.
- (4) Jeigu plačiąjausčio ryšio infrastruktūra naudojama ir ekonominei, ir neekonominei veiklai, į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį pateks tik ta viešojo finansavimo dalis, kuria padengiamos su ta ekonomine veikla susijusios sąnaudos²⁴. Siekdamos, kad ekonominės veiklos vykdymo atveju taikomos valstybės pagalbos taisyklės

²⁰ Žr. Komisijos pranešimo dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (toliau – Pranešimas dėl valstybės pagalbos sąvokos) 201 ir paskesnius punktus (OL C 262, 2016 7 19, p. 1).

²¹ Žr. 2007 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimą C(2007) 2212 *final* byloje N 46/07, Velso viešojo sektoriaus tinklo schema, Jungtinė Karalystė (OL C 157, 2007 7 10, p. 3).

²² Žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle* / Komisija, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 42 punktą; 2007 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimą C(2007) 2212 *final* byloje N 46/07, Velso viešojo sektoriaus tinklo schema, Jungtinė Karalystė (OL C 157, 2007 7 10, p. 3).

²³ Žr. 2011 m. gegužės 23 d. Komisijos sprendimą C(2011) 3498 *final* byloje SA.31687 (N 436/2010), Plačiąjausčio ryšys regione Friuli Venezia Giulia (Projektas „Ermes“), Italija (OL C 274, 2011 9 17, p. 3) ir 2010 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos sprendimą C(2010) 5696 byloje N 407/09, Šviesolaidinis tinklas Katalonijoje (*Xarxa Oberta*), Ispanija (OL C 259, 2010 9 25, p. 1).

²⁴ Žr. 2010 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos sprendimą C(2010) 5696 byloje N 407/09, Šviesolaidinis tinklas Katalonijoje (*Xarxa Oberta*), Ispanija (OL C 259, 2010 9 25, p. 1). Taip pat žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 205 punktą.

nebūtų taikomos neekonominės veiklos atveju, valstybės narės turi užtikrinti, kad neekonominei veiklai skirtas viešasis finansavimas nebūtų naudojamas subjekto ekonominei veiklai subsidijuoti, pavyzdžiui, užtikrinant, kad ekonominės veiklos vykdytojas, naudojantis tinklą komerciniais tikslais, už tokį tinklo naudojimą mokėtų rinkos kainą, ir apribojant viešąjį finansavimą tik grynujų neekonominės veiklos išlaidų (įskaitant kapitalo sąnaudas), kurios turi būti nustatytos aiškiai atskiriant sąskaitas, kompensavimu²⁵.

6. ATVEJAI, KAI NENAUDOJAMI VALSTYBINIAI IŠTEKLIAI / NĖRA ATRANKUMO

6.1. NEPINIGINĖS POREIKIO VALDYMO PRIEMONĖS

- (5) Valstybės narės gali nuspręsti skatinti plačiajuosčio ryšio paslaugų paklausą taikydamos nepiniginės poreikio valdymo priemones. Iš esmės nepiniginės poreikio valdymo priemonės nėra valstybės pagalba. Jų taikymo forma gali būti įvairi.
- (6) Tai gali būti priemonės, kuriomis siekiama padidinti suvokiamą prieigos prie plačiajuosčio interneto ryšio vertę, atsižvelgiant į kitus nei kaina plačiajuosčio ryšio paklausos aspektus. Tokiomis priemonėmis paprastai siekiama pagerinti esamo turinio kokybę²⁶ arba informuoti vartotojus apie tai, kaip juo naudotis.
- (7) Nepiniginėmis poreikio valdymo priemonėmis taip pat gali būti paklausos sutelkimo priemonės, kurios gali būti naudojamos potencialių tiekėjų netikrumui dėl rinkos dydžio sumažinti, paklausai koordinuoti ir didesniai tikrumui dėl tikėtino pelno patekus į konkrečią rinką suteikti. Tai įgyvendinama pirmiausia naudojant tyrimus galimai paklausai įvertinti, o po to tyrimų rezultatus viešai paskelbiant valdžios institucijų svetainėje. Tai gali būti bendro naudotojų pritarimo nustatymas prieš įdiegimą, pavyzdžiui, naudojant paslaugų platformas, kad būtų galima įvertinti ir užsitikrinti tam tikrą paklausos lygį prieš įgyvendinant viešąsias ar privačias investicijas. Taikant principu „iš apačios į viršų“ ir (arba) savitarpio pagalba paremtus investavimo modelius, pvz., kooperatyvų steigimą, naudotojai taip pat gali turėti galimybę tapti projekto suinteresuotaisiais subjektais. Ši informacija turėtų būti prieinama visiems ekonominės veiklos vykdytojams, taikant nediskriminacines sąlygas. Tačiau, jei galimybė patenkinti taip užtikrintą paklausą suteikiama tik vienam ar atrinktiems ekonominės veiklos vykdytojams, pavyzdžiui, klientams kartu pasirašant vieną sutartį arba įtraukiant naudotojų įsipareigojimą naudotis vieno ar kelių veiklos vykdytojų paslaugomis, šiems veiklos vykdytojams gali būti suteikta valstybės pagalba.

6.2. ADMINISTRACINĖS IR REGULIAVIMO PRIEMONĖS

- (8) Valstybės narės, be tiesioginio finansavimo teikimo įmonėms, gali pasirinkti kelių rūšių priemones, kad paspartintų plačiajuosčio ryšio tinklą, įskaitant 5G tinklus,

²⁵ Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 206 punktą. Kapitalo išlaidos (ir susijęs nusidėvėjimas), naudojamos vykdant ir neekonominę, ir ekonominę veiklą, turėtų būti paskirstytos tarp šių dviejų veiklos rūšių remiantis atitinkamais paskirstymo kriterijais.

²⁶ To siekiama, be kita ko: i) skatinant naudojimąsi e. valdžios programomis (pvz., telemedicinos, *eCare*, nuotolinio mokymo, IRT naudojimo mokyklose); ii) skatinant vietos ir sektorinį skaitmeninį turinį (pvz., susijusį su kultūros paveldu, turizmu, švietimu, vietos žemės ūkiu ir (arba) maisto produktais ir t. t.); iii) didinant saugumą ir privatumą internete ir nustatant kokybės ar reklamos standartus.

diegimą²⁷. Jos, laikydamosi teisinių įsipareigojimų (arba juos viršydamos), gali palengvinti, pavyzdžiui, servituto teisių suteikimo procedūrą²⁸ ir (arba) reikalauti, kad tinklų operatoriai dalytųsi tam tikromis savo infrastruktūros dalimis. Be to, laikydamosi reguliavimo taisyklių, valstybės narės gali reikalauti, kad operatoriams būtų suteikta prieiga prie viešųjų įstaigų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros, kuri gali būti priegloba labai didelės spartos tinklų elementams²⁹.

- (9) Veiklos vykdytojai, norintys diegti labai didelės spartos tinklus, gali prašyti elektroninių ryšių, dujų, elektros, šildymo ir vandens tinklų įmonių, atliekančių inžinerinius darbus, kurie visiškai arba iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, patenkinti pagrįstą prašymą koordinuoti inžinerinius darbus, su sąlyga, kad dėl to nebus patiriama jokių papildomų išlaidų ir nebus trukdoma darbų koordinavimo kontrolei³⁰. Toks koordinavimas nėra valstybės pagalba, jei prašymą pateikęs veiklos vykdytojas padengia savo išlaidas, o diegimo galimybė skaidriai ir nediskriminuojant suteikiama ne tik elektroninių ryšių operatoriams, bet visiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams (t. y. elektros energijos, dujų, vandens tiekimo įmonėms ir t. t.)³¹. Tačiau negalima atmesti galimybės, kad viešasis tokių darbų finansavimas gali būti susijęs su valstybės pagalba, jei jis skiriamas tik plačiajuosčio ryšio sektoriui arba vienam ar keliems atrinktiems plačiajuosčio ryšio operatoriams arba yra aiškiai į jį orientuotas.
- (10) Siekiant skaidriai palengvinti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, viešųjų ryšių tinklų paslaugų teikėjai turi teisę paprašę gauti būtiniausią informaciją apie vietą ir maršrutą, infrastruktūros rūšį ir dabartinį naudojimą ir kontaktinį punktą.
- (11) Rekomendacijoje dėl ryšio priemonių rinkinio pateikiamos gairės, skirtos geriausiai ryšio skatinimo patirčiai plėtoti, remiantis Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyva ir Europos elektroninių ryšių kodekso nuostatomis, siekiant nustatyti veiksmingiausias priemones, kurias taikant operatoriai galėtų ir būtų skatinami diegti

²⁷ Tai taip pat paaiškinta Komisijos rekomendacijoje dėl ryšio priemonių rinkinio, 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos rekomendacijoje dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikiai investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (C(2020) 6270 *final*).

²⁸ Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvoje (2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti įgyvendinimo, OL L 155, 2014 5 23, p. 1) numatytos greitesnės, paprastesnės ir skaidresnės leidimų suteikimo procedūros.

²⁹ Pagal Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvą naujuose pastatuose turi būti įrengta sparčiajam ryšiui parengta infrastruktūra (pvz., mažieji kanalai) ir sudarytos galimybės paslaugų teikėjui prisijungti prie pastato infrastruktūros.

³⁰ Iki 80 proc. didelės spartos ryšio tinklų diegimo sąnaudų tenka civilinės inžinerijos darbams, pvz., gatvių perkasimui tiesiant sparčiojo plačiajuosčio ryšio kabelius.

³¹ Žr. 2010 m. vasario 8 d. Komisijos sprendimą C(2010)889, byloje N 383/09, Plačiajuostis ryšys Saksonijos kaimo vietovėse (valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio schemos N 150/2008 pakeitimas), Vokietija (OL C 93, 2010 4 13, p. 8). Ši byla buvo susijusi su situacija, kai bendrieji civilinės inžinerijos darbai, pvz., kelių priežiūra, nebuvo laikomi valstybės pagalba. Priemonės, kurių ėmėsi Vokietijos institucijos, buvo bendrieji civilinės inžinerijos darbai, kuriuos valstybė priežiūros tikslais bet kuriuo atveju būtų atlikusi. Apie galimybę įrengti kabelių kanalus ir plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą vykdant kelių priežiūros darbus – operatorių sąnaudomis – buvo paskelbta viešai ir ji nebuvo skirta tik plačiajuosčio ryšio sektoriui ar į jį orientuota. Tačiau negalima paneigti, kad tokių darbų valstybinis finansavimas patenka į SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąvokos taikymo sritį, jeigu tokie darbai skirti tik plačiajuosčio ryšio sektoriui ar į jį orientuoti.

itin didelio pralaidumo tinklus. 2021 m. kovo 25 d. Komisija priėmė bendrą Sąjungos ryšio priemonių rinkinį³², kurį sudaro veiksmingiausia laikomos geriausios patirties, susijusios su galimybių operatoriams sudarymu ir jų skatinimu diegti itin didelio pralaidumo tinklus, rinkinys.

7. NESUTEIKTAS PRANAŠUMAS

7.1. SU RINKA SUDERINAMOS INVESTICIJOS

- (12) Jei valdžios institucija investuotų į plačiąjios ryšio infrastruktūros kūrimą esant sąlygoms, kurios panašios į privačiam investuotojui, veikiančiam įprastomis rinkos sąlygomis ir laikantis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ekonominės veiklos vykdytojo principo, taikomas sąlygas, valstybės pagalba nebūtų teikiama³³.
- (13) Pagal Teismo praktiką, vadovaujantis vienodo požiūrio principu, darytina išvada, kad valstybės kapitalas, tiesiogiai arba netiesiogiai perleistas įmonei naudoti įprastais rinkos sąlygomis atitinkančiomis sąlygomis, negali būti laikomas valstybės pagalba. Jeigu valstybės investuotojo įsigijamos akcijos arba jo atliekamos kapitalo injekcijos neteikia didelių vilčių gauti pelno (net ir tolimoje ateityje), tokia intervencija laikoma pagalba, kaip ji apibrėžiama SESV 107 straipsnyje, o jos suderinamumas su bendrąja rinka vertinamas remiantis tik toje nuostatoje nustatytais kriterijais³⁴.
- (14) Nustatyti, ar laikomasi rinkos sąlygų, reikėtų *ex ante* pagrindu³⁵, remiantis informacija, turima tuo metu, kai buvo priimtas sprendimas taikyti intervencijos priemonės (pvz., verslo planu, pagrįstu ekonominiais vertinimais, panašiais į tuos, kuriuos panašiomis aplinkybėmis būtų atlikę racionalus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis veiklos vykdytojas, kad nustatytų sandorio pelningumą arba ekonominę naudą). Sandorio atitiktį rinkos sąlygoms galima nustatyti tiesiogiai, remiantis su konkrečiu sandoriu susijusia rinkos informacija: kai sandorį *pari passu* sąlygomis vykdo viešieji subjektai ir privatūs veiklos vykdytojai³⁶ arba kai sandoris

³² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/connectivity-toolbox-member-states-agree-best-practices-boost-timely-deployment-5g-and-fibre>.

³³ Daugiau informacijos pateikiama Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 4.2 skirsnyje. Pažymėtina, kad atsižvelgti galima tik į naudą ir pareigas, susijusias su valstybės, kaip ekonominės veiklos vykdytojo, vaidmeniu, neatsižvelgiant į naudą ir pareigas, susijusias su jos, kaip valdžios institucijos, vaidmeniu (pvz., jei valstybės įsikišimą lemia viešosios politikos priežastys, pavyzdžiui, skaitmeninės atskirties mažinimas, valstybės elgesys, nors ir racionalus viešosios politikos požiūriu, taip pat gali būti susijęs su aspektais, į kuriuos rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis ekonominės veiklos vykdytojas paprastai neatsižvelgtų).

³⁴ 1991 m. kovo 21 d. Teismo sprendimo Italijos Respublika prieš Komisiją, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, 20–22 punktas.

³⁵ *Ex post* ekonominių vertinimų, kuriuose būtų daroma retrospektyvi išvada, kad atitinkamos valstybės narės investicijos iš tikrųjų buvo pelningos, nepakaktų.

³⁶ Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 86–88 punktus. Kad sandorį būtų galima laikyti *pari passu* sandoriu, visų pirma reikėtų įvertinti šiuos kriterijus: a) ar sprendimas dėl viešųjų įstaigų ir privačių veiklos vykdytojų intervencijos priemonės priimamas ir ji įgyvendinama tuo pat metu, ar tarp tų intervencijos priemonių yra tam tikras laiko tarpas ir tuo laikotarpiu pasikeitė ekonominės aplinkybės, b) ar sandorio sąlygos dalyvaujančioms viešosioms įstaigoms ir visiems privatiems veiklos vykdytojams yra vienodos, taip pat atsižvelgiant į rizikos lygio padidėjimo ar sumažėjimo ilgainiui galimybę, c) ar privačių veiklos vykdytojų intervencija iš tikrųjų yra ekonomiškai svarbi, o ne vien simbolinė ar menka, ir d) ar pradinė dalyvaujančių viešųjų įstaigų ir privačių veiklos vykdytojų padėtis sandorio požiūriu yra

susijęs su turto, prekių ir paslaugų pardavimu ir pirkimu (arba kitomis panašiomis operacijomis), vykdomu konkurencinio, skaidraus, nediskriminacinio ir besąlyginio konkurso tvarka³⁷. Jei viešųjų įstaigų intervencija nėra tokia pati kaip privačių ekonominės veiklos vykdytojų intervencija arba sandoris nebuvo įvykdytas konkurso tvarka, įrodyti, kad sandoris atitinka rinkos sąlygas, gali būti įmanoma atliekant lyginamąją analizę³⁸ ar taikant kitus vertinimo metodus³⁹. Siekiant nustatyti, ar paskolų ir garantijų sąlygos atitinka rinkos sąlygas, taikomi konkretūs aspektai⁴⁰.

- (15) Komisija savo su plačiajuosčio ryšio sektoriumi⁴¹ susijusioje bylų nagrinėjimo praktikoje aiškiai nurodo, kad viešųjų investicijų atitiktis rinkos sąlygoms gali būti įrodyta⁴², pavyzdžiui, jei intervencija vykdoma tuo pačiu metu⁴³ ir tokiomis pačiomis sąlygomis (taigi esant tokiam pačiam rizikos ir atlygio lygiui) kaip ekonomiškai reikšmingas panašaus dydžio ir panašioje padėtyje esančio privataus veiklos vykdytojo, veikiančio įprastomis rinkos ekonomikos sąlygomis, dalyvavimas, pavyzdžiui, kapitalo, bendros sumos ir bendrų sąnaudų dalies atžvilgiu

panaši, atsižvelgiant, pvz., į jų ankstesnę ekonominę poziciją atitinkamų įmonių atžvilgiu, į galimą sinergiją, kuri gali būti pasiekta, į tai, kokių mastų įvairūs investuotojai padengia panašias sandorio išlaidas, ar į bet kokias kitas konkrečias su viešąja įstaiga ar privačiu veiklos vykdytoju susijusias aplinkybes, kurios galėtų iškraipyti palyginimą.

37 Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 89–96 punktus.

38 Lyginamoji analizė atliekama atsižvelgiant į sąlygas, kuriomis panašiose situacijose panašių privačių ūkio subjektų buvo sudaryti panašūs sandoriai. Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 98–100 punktus.

39 Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 100–105 punktus.

40 Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 108–114 punktus.

41 Žr. 2007 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimą C(2007) 6072 *final* byloje C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004), *Citynet Amsterdam*, Nyderlandai (OL L 247, 2008 9 16, p. 27) ir 2012 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimą C(2012)5051 *final* byloje SA.33063, *Trentino NGA*, Italija (OL C 323, p. 6). *Citynet Amsterdam* byloje Komisija patvirtino, kad Amsterdamo miesto investicijos į šviesolaidinio ryšio linijos iki galutinio paslaugų gavėjo (FTTH) tinklą nėra valstybės pagalba. *Trentino* byloje Komisijai kilo didelių abejonių dėl to, ar projektas atitinka kriterijus, kuriais remiantis jis turėtų būti laikomas atitinkančiu rinkos sąlygas. *Trentino NGN* projektas, apie kurį Komisijai pranešta 2012 m., buvo susijęs su Trento provincijos ir *Telecom Italia* (TI), viešojo ir privatačio sektorių, partneryste siekiant įdiegti naujos kartos tinklą (NKP), įskaitant FTTH atokiose provincijos vietovėse. Provincija skyrė 50 mln. EUR piniginių įnašų, o TI mokės įnašus natūra, įskaitant 1) neatimamas naudojimo teises esamoje pasyviojoje infrastruktūroje (naudoti kanalus ir stulpus) ir 2) viso varinių laidų tinklo nuosavybę, siekiant perkelti klientus į naują FTTH tinklą, kuris bus diegiamas. Prie projekto prisijungė dar du akcininkai, kurių finansiniai įnašai mažesni. Praėjus šešeriems metams nuo pirmojo įnašo arba naujajame tinkle aktyvavus tam tikrą skaičių linijų, TI galėjo nuspręsti pasinaudoti galimybe įsigyti visas *Trentino NGN* nuosavybės teises. Be to, *Telecom Italia* turėjo būti paskirta *Trentino NGN* tinklo tiesimo ir eksploatavimo bei ryšių paslaugų teikėja. Visų pirma Komisijai kilo abejonių dėl to, ar: a) *Telecom Italia* įnašų natūra vertinimas atliktas rinkos sąlygomis ir ar nėra jokio užslėpto pranašumo TI, visų pirma dėl varinių laidų tinklo, kuris bus išjungtas, vertės nustatymo, b) nėra kokio nors užslėpto pranašumo dėl atskirų sutarčių, kuriomis TI paskiriamas *Trentino NGN* paslaugų teikėju ir ryšio paslaugų galutiniams vartotojams teikėju, c) ar projektas iš tikrųjų buvo pelningas rinkos investuotojo požiūriu, ir d) ar su *Telecom Italia* sudarytu pasirinkimo pirkti sandoriu Trento provincijos grąža neribojama iki tokio lygio, kuris rinkos investuotojui būtų nepriimtinas, atsižvelgiant į Trento provincijos, kaip projekto finansinio investuotojo, prisiimtą riziką.

42 Žr. 2007 m. gruodžio 11 d. Komisijos sprendimą C(2007) 6072 *final* byloje C-53/2006 (ex N 262/2005, ex CP 127/2004), *Citynet Amsterdam*, Nyderlandai (OL L 247, 2008 9 16, p. 27).

43 Jeigu su tuo pačiu plačiajuosčio ryšio infrastruktūros projektu susijusios valstybės intervencijos vykdomos viena po kitos, išvada, kad panašią priemonę taip pat būtų įgyvendinęs investuotojas, veikiantis rinkos ekonomikos sąlygomis, gali būti paneigta. Šiuo klausimu žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 81 punktą.

(dalyvavimas vienu metu). Analizė, kuria atskleidžiamas dalyvavimas vienu metu, yra vienas, bet ne vienintelis, būdas įrodyti, kad valstybės pagalba nebuvo suteikta. Svarbūs ir kiti aspektai, kaip antai patikimas *ex ante* verslo planas (pageidautina patvirtintas išorės ekspertų), kuriame parodoma, kad investicija investuotojui (-ams) suteikia tinkamą kapitalo grąžą, atitinkančią įprastą grąžą rinkoje, kurios ekonominės veiklos vykdytojai, vykdydami panašius projektus, galėtų pagrįstai tikėtis, atsižvelgdami į rizikos lygį ir ateities lūkesčius, pagrįstus investicijos vidinės grąžos normos apskaičiavimu arba grynosios dabartinės vertės skaičiavimais⁴⁴. Kaip pabrėžiama bylų nagrinėjimo praktikoje, jeigu projekte dalyvauja privatūs investuotojai, taikoma *sine qua non* sąlyga, kad su investicija susijusią komercinę riziką jie prisiimtų tokiais pat sąlygomis, kaip ir valstybės investuotojas, siekiant išvengti valstybės pagalbos taisyklių taikymo viešosioms investicijoms⁴⁵. Tai būtų taikoma ir kitų formų valstybės paramai, kaip antai lengvatinėms paskoloms ar garantijoms⁴⁶.

- (16) Viešoji intervencija laikantis rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio ekonominės veiklos vykdytojo principo gali būti svarbi priemonė diegiant įvairius tinklus, ypač miesto ir priemiesčių teritorijose, kuriose esama pakankamai verslo galimybių, kad įprastomis rinkos sąlygomis privatūs ir viešieji partneriai galėtų vykdyti patikimas komercines investicijas. Pavyzdžiui, 5G tinklus diegiant miesto vietovėse ir pagrindiniuose sausumos transporto keliuose galėtų būti pritraukiamas privatus finansavimas, todėl valstybės narės galėtų įvertinti, kokių mastu privatūs veiklos vykdytojai ir viešieji subjektai galėtų dalyvauti 5G judriojo ryšio diegimo projekte arba 5G koridorių kūrime įprastomis rinkos sąlygomis, ir tokiu atveju valstybės pagalba nebūtų teikiama. Tokie projektai gali būti vykdomi steigiant bendras įmones arba nuosavo kapitalo programas ar fondus⁴⁷, kuriuos įsteigus ekonominės veiklos vykdytojams būtų sudarytos sąlygos diegti naujus ar modernizuoti esamus tinklus, siekiant pritraukti papildomų privačių investicijų. Tokios priemonės nebūtų susijusios su valstybės pagalba, jei jos būtų sukurtos laikantis įprastų rinkos sąlygų.

a. *Visuotinės ekonominės svarbos paslauga (VESP) laikomas plačiajuosčio ryšio infrastruktūros eksploatavimas pagal Altmark kriterijus*

- (17) Tam tikrais atvejais valstybės narės gali manyti, kad galimybės naudotis elektroninių ryšių tinklu suteikimas turėtų būti laikomas visuotinės ekonominės svarbos paslauga (VESP), kaip apibrėžta SESV 106 straipsnio 2 dalyje⁴⁸ ir *Altmark* bylos

⁴⁴ Daugiau informacijos šiuo klausimu pateikiama Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 4.2 skyriuje, visų pirma 101–105 punktuose. Taip pat žr. 2012 m. gegužės 8 d. Komisijos sprendimą C(2012) 3025 *final* byloje SA.22668 (C 8/2008 (ex NN 4/2008)), Kino studija *Ciudad de la Luz*, Ispanija (OL L 85, 2013 3 23, p. 1) ir 2012 m. liepos 25 d. Komisijos sprendimą C(2012)5051 *final* byloje SA.33063, *Trentino NGA*, Italija (OL C 323, p. 6).

⁴⁵ Žr. 2013 m. Plačiajuosčio ryšio diegimo gairių 17 punktą.

⁴⁶ Komisijos pranešimas dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai, OL C 155, 2008 6 20, p. 10–22, ir pranešimo klaidų ištaisymas, OL C 244, 2008 9 25, p. 32.

⁴⁷ Žr. Pranešimo dėl valstybės pagalbos sąvokos 108–114 punktus.

⁴⁸ Pagal teismo praktiką įmonės, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, tai daryti įpareigojamos valdžios institucijos aktu. Taigi, pavedimas teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą operatoriui gali būti duotas suteikiant viešųjų paslaugų koncesiją; žr. 2000 m. birželio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA (EPAC) prieš Komisiją*, sujungtos bylos T-204/97 ir T-270/97, ECLI:EU:T:2000:148, 126 punktą ir 2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Fred Olsen, SA prieš Komisiją*, byla T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, 186 ir 188–189 punktus.

jurisprudencijoje, ir šiuo pagrindu skirti valstybinį finansavimą. Šiuo atveju valstybės pagalba neteikiama.

- (18) Kompensacija už plačiajuosčio ryšio paslaugų, laikomų VESP, teikimą nėra valstybės pagalba, jei ji tenkina visas šias keturias sąlygas (vadinamąsias *Altmark* sąlygas)⁴⁹:
- pirma, kad būtų galima teikti paslaugas, kurios iš tiesų būtų visuotinės ekonominės svarbos paslaugos, kurias teikiantys įmonei taikomi aiškiai apibrėžti su viešosiomis paslaugomis susiję įsipareigojimai, būtinas infrastruktūros projektas; plačiajuosčio ryšio atveju tai reiškia gairių 3 skirsnyje nustatytą VESP apibrėžties sąlygų tenkinimą;
 - antra, kompensacijos apskaičiavimo kriterijai nustatomi iš anksto, objektyviai ir skaidriai; plačiajuosčio ryšio atveju kompensacija turėtų būti nustatyta *ex ante*, siekiant per tam tikrą laikotarpį padengti prognozuojamą finansavimo deficitą⁵⁰;
 - trečia, kompensacija negali būti didesnė, negu būtina tam, kad visiškai ar iš dalies padengtų su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymu susijusias sąnaudas, atsižvelgiant į su tuo susijusias pajamas ir pagrįstą pelną iš šių įsipareigojimų vykdymo; plačiajuosčio ryšio atveju kompensacija turėtų apsiriboti teikiamomis didmeninės prieigos paslaugomis;
 - ketvirta, jeigu įmonė, vykdanči su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, nėra atrenkama taikant viešųjų pirkimų procedūrą, siekiant atrinkti tokią viešajame pirkime dalyvaujančią įmonę, kuri galėtų teikti šias paslaugas taip, kad bendruomenės sąnaudos būtų mažiausios, kompensacijos dydis nustatomas remiantis tipinės gerai tvarkomos įmonės sąnaudų analize⁵¹.
- (19) Kai nėra atitikties bent vienam iš pirmiau nurodytų kriterijų, viešoji intervencija yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnyje. Tokiais atvejais pagalba turėtų būti vertinama remiantis suderinamumo sąlygomis, pateiktomis VESP sprendime arba bendrosiose nuostatose dėl VESP, atsižvelgiant į specialiuosius reikalavimus, nurodytus gairių 3 skirsnyje⁵².

⁴⁹ Žr. 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, byla C-280/00, EU:C:2003:415, ir Komisijos komunikatą dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 I 11, p. 4).

⁵⁰ Žr. 2016 m. lapkričio 7 d. Komisijos sprendimą C(2016)7005 *final* byloje SA.37183 (2015/NN), *Plan France Très Haut Débit*, Prancūzija (OL C 68, 2017 3 3, p. 1).

⁵¹ Kai kuriais plačiajuosčio ryšio diegimo atvejais Komisija pripažino, kad valstybės pagalba nebuvo teikiama dėl to, kad esama atitikties *Altmark* kriterijams, pvz., 2004 m. lapkričio 16 d. Komisijos sprendimas C (2004) 4343 *final* byloje N381/2004, *Projet de réseau de télécommunication haut débit des Pyrénées Atlantiques*, Prancūzija (OL C 162, 2005 7 2, p. 5), 2009 m. rugsėjo 30 d. Komisijos sprendimas C(2009) 7426 *final* byloje SA.21630 (N 331/2008), *Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine*, Prancūzija (OL C 256, 2010 9 23, p. 1) ir 2016 m. lapkričio 7 d. Komisijos sprendimas C(2016)7005 *final* byloje SA.37183 (2015/NN), *Plan France Très Haut Débit Prancūzija*, Prancūzija (OL C 68, 2017 3 3, p. 1).

⁵² Tokiais atvejais priemonės turėtų būti parengtos laikantis VESP sprendimo arba bendrųjų nuostatų dėl VESP, atsižvelgiant į specialiuosius reikalavimus, pateiktus šių gairių 3 skirsnyje, arba galėtų būti parengtos remiantis *Altmark* sąlygomis.

7.2. BENDROSIOS ADMINISTRACINĖS PRIEMONĖS VARTOTOJAMS

- (20) Esant tam tikroms sąlygoms gali būti įmanoma atmesti galimybę, kad pranašumas suteikiamas kuponus išleidžiančioms statybos bendrovėms, pavyzdžiui, jei priemonė sukurta siekiant ją taikyti kaip bendrą administracinę priemonę. Taip gali būti tais atvejais, kai valstybė narė siūlo kuponus atskiriems vartotojams, kurie nevykdo jokios ekonominės veiklos, susijusios su bendraisiais civilinės inžinerijos darbais, pavyzdžiui, siekdama užtikrinti naujų statinių ir (arba) pastatų pažangųjį parengtumą. Kad šiuo atveju nebūtų laikoma, kad teikiama valstybės pagalba, galutiniams naudotojams turėtų būti siūlomi kuponai, kuriuos būtų galima naudoti bendriems darbams, susijusiems su visomis komunalinėmis paslaugomis (be kita ko, elektros energijos, dujų, vandens, laidų išvedžiojimu), įsigyti. Galutiniai naudotojai turi turėti galimybę laisvai rinktis statybos bendrovę bendriesiems darbams atlikti ir bet kurio komunalinių paslaugų operatoriaus (įskaitant elektroninių ryšių operatorius), teikiančio paslaugas objekte, paslaugas. Galimybė pasinaudoti kuponais turėtų būti suteikiama skaidriai ir nediskriminuojant visiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams (neapsiribojant galimybės suteikimu arba orientavimu į elektroninių ryšių operatorius, bet ją suteikiant visoms atitinkamoms komunalinių paslaugų, pvz., elektros energijos, dujų, vandens tiekimo ir t. t., įmonėms).

8. NĖRA POVEIKIO VALSTYBIŲ NARIŲ TARPUSAVIO PREKYBAI IR NĖRA IŠKRAIPOMA KONKURENCIJA

- (21) Tais atvejais, kai taikomas reglamentas dėl *de minimis* pagalbos⁵³, o valstybės parama yra labai maža, arba reglamentas dėl VESP skiriamos *de minimis* pagalbos⁵⁴, konkurencijos iškraipymą galima atmesti *a priori*. Tais atvejais, kai taikomas reglamentas dėl *de minimis* pagalbos, išankstinio Komisijos patvirtinimo nereikia. Valstybės narės net neprivalo informuoti Komisijos apie tokią viešąją paramą.
- (22) Paslaugomis, teikiamomis naudojant belaidžio interneto ryšio prieigos taškus, sukurtus viešojo administravimo pastatuose siekiant suteikti piliečiams prieigą prie viešojo sektoriaus paslaugų ir informacijos, esant tam tikroms sąlygoms negali būti iškraipyta konkurencija arba dėl jų negali kilti iškraipymo pavojus⁵⁵.

⁵³ 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 352, 2013 12 24, p. 1).

⁵⁴ Komisijos reglamentas (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OJ L 114, 2012 4 26, p. 8).

⁵⁵ Veikla būtų laikoma neekonomine ir todėl jai nebūtų taikomos valstybės pagalbos taisyklės, jeigu naudojant tokį belaidį tinklą būtų prieinamos tik viešosios paslaugos ir viešojo sektoriaus turinys (viešojo sektoriaus svetainės ir viešųjų paslaugų teikėjų svetainės), užtikrinant nemokamą internetinę prieigą prie viešųjų paslaugų, kurias taip pat būtų galima nemokamai gauti ne internetu (pvz., administracinę informaciją, informaciją, susijusią su e. valdžia, arba nekomercinę informaciją turistams). Siekdamas išsaugoti neekonominių paslaugų pobūdį, valstybės narės neturėtų leisti naujuoju tinklu naudotis komerciniais tikslais, siekiant teikti plačiajuosčio ryšio paslaugas gyventojams ar verslo klientams, taip mažindamos pakeičiamumo riziką (neriboto plačiajuosčio ryšio prieigos prie interneto naudai) ir konkurencijos iškraipymo riziką trečiųjų šalių, teikiančių panašų turinį ir (arba) paslaugas, atžvilgiu (2007 m. gegužės 30 d. Komisijos sprendimas C(2007)2200 byloje NN24/2007, Prahos savivaldybės belaidis tinklas, Čekija (OL C 141, 2007 6 26, p. 2)).

III PRIEDAS. TIPIŠKOS INTERVENCINĖS PRIEMONĖS PLAČIAJUOSČIAM RYŠIUI REMTI

- (1) Savo bylų nagrinėjimo praktikoje Komisija pastebėjo tam tikrus dažniausiai pasitaikančius finansavimo mechanizmus, kuriuos valstybės narės naudoja plačiajuosčio ryšio diegimui skatinti ir kurie paprastai laikomi valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai finansavimas teikiamas rinkos sąlygomis, laikantis rinkos ekonomikos investuotojo principo (žr. II priedą). Šis sąrašas yra pavyzdinis ir nebaigtinis, nes valdžios institucijos gali nustatyti įvairius būdus plačiajuosčio ryšio diegimui remti arba nukrypti nuo apibūdintų modelių.
- (2) Trūkumo finansavimo modelis. Pagal trūkumo finansavimo modelį valstybė narė remia fiksuotojo arba judriojo ryšio tinklų diegimą, padengdama skirtumą tarp komerciniu požiūriu perspektyvaus rezultato ir tikslo, kurio siekia pagalbą teikianti institucija⁵⁶. Valstybė narė⁵⁷ investuotojams į plačiajuosčių ryšį⁵⁸ skiria tiesiogines pinigines dotacijas arba subsidijas tinklui kurti, įrengti, valdyti ir komerciškai eksploatuoti, atsižvelgdama į atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną. Taikant trūkumo finansavimo modelį pagrįstas pelnas nustatomas kaip kapitalo grąžos norma, kurios reikalautų investuotojas, atsižvelgiant į plačiajuosčio ryšio sektoriui būdingos rizikos lygį ir teikiamų paslaugų rūšį. Reikalaujama kapitalo grąžos norma paprastai nustatoma pagal vidutinę svertinę kapitalo kainą (VSKK). Siekdamas nustatyti, kas yra pagrįstas pelnas, valstybės narės gali įvesti skatinamuosius kriterijus, susijusius, pavyzdžiui, su teikiamos paslaugos kokybe ir našumo padidėjimu. Dėl padidėjus našumo negali sumažėti teikiamos paslaugos kokybė. Bet koks atlygis, susijęs su veiklos našumo padidėjimu, turi būti tokio dydžio, kad padidėjęs našumas būtų vienodai naudingas tiek įmonei, investuojančiai į plačiajuosčių ryšį, tiek valstybei narei ir (arba) galutiniams naudotojams. Pagal trūkumo finansavimo modelį visa sukurta infrastruktūra priklauso pagalbos gavėjui, kuris prisiima riziką, susijusią su naujos infrastruktūros kūrimu ir pakankamo klientų skaičiaus pritraukimu.
- (3) Parama natūra. Šiuo atveju valstybės narės remia fiksuotojo arba judriojo plačiajuosčio ryšio diegimą, suteikdamos elektroninių ryšių operatoriams esamą arba naujai sukurta infrastruktūrą. Dažniausiai valstybės narės suteikia pasyviąją plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą, atlikdamos civilinės inžinerijos darbus (pavyzdžiui, kelio kasimo), įrengdamos kabelių kanalus ar nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba sudarydamos sąlygas naudotis esama infrastruktūra (pavyzdžiui, kabelių kanalais, stulpais arba bokštais).
- (4) Tiesioginių investicijų modelis. Pagal tiesioginių investicijų modelį valstybė narė kuria fiksuotojo arba judriojo ryšio tinklą ir tiesiogiai jį naudoja pasitelkdama viešosios administracijos skyrių ar nuosavą operatorių⁵⁹. Valstybės finansuojamas

⁵⁶ Trūkumo finansavimas – tai skirtumas tarp investicinių išlaidų ir tikėtino pelno tinklo įgyvendinimo laikotarpiu.

⁵⁷ Arba bet kokia kita pagalbą teikianti valdžios institucija.

⁵⁸ Sąvoka „investuotojai“ reiškia įmones ar elektroninių ryšių tinklų operatorius, kurie investuoja į plačiajuosčio ryšio infrastruktūros kūrimą ir diegimą.

⁵⁹ 2011 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimas C(2011) 7285 *final* byloje N 330/2010, *Programme national „Très Haut Débit“ (Volet B)*, Prancūzija (OL C 364, 2011 12 14, p. 2), kuris apima įvairias intervencijos sąlygas, be kita ko, pagal vieną iš jų regioninės valdžios institucijos savo plačiajuosčio ryšio tinklus gali naudoti kaip regioninį projektą.

tinklas dažnai naudojamas tik kaip didmeninis tinklas, siekiant, kad mažmeninių plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjams jis būtų prieinamas nediskriminuojant.

- (5) Koncesininko modelis. Pagal koncesininko modelį valstybė narė finansuoja fiksuotojo arba judriojo plačiajuosčio elektroninio ryšio tinklo, kuris lieka valstybės nuosavybė, tačiau kurį naudoti bus pasiūlyta, įvykdžius konkursinės atrankos procedūrą, elektroninių ryšių teikėjui, kuris jį valdys ir naudos komerciniais tikslais, diegimą. Tinklą gali valdyti elektroninių ryšių operatorius, siekdamas teikti tik didmenines paslaugas arba didmenines ir mažmenines paslaugas.

IV PRIEDAS. INFORMACIJA, KURIĄ VALSTYBĖS NARĖS TURI SKELBTI LAIKYDAMOSI SKAIDRUMO ĮPAREIGOJIMŲ

Turi būti pateikta ši gairių 202 punkto b papunktyje nurodyta informacija apie skirtą individualią pagalbą⁶⁰:

— individualios pagalbos gavėjo tapatybė:

— pavadinimas,

— pagalbos gavėjo identifikatorius;

— pagalbos gavėjo rūšis pagalbos skyrimo momentu:

— MVĮ,

— didelė įmonė;

— NUTS 2 ar žemesnio lygio regionas, kuriame yra pagalbos gavėjas;

— su konkrečia pagalba susijęs pagrindinis pagalbos gavėjo veiklos sektorius arba veikla, nurodant NACE grupę (triženklį skaitmeninį kodą)⁶¹;

— nacionaline valiuta nurodytas pagalbos elementas, išreikštas sveikaisiais skaičiais. Su mokesčių lengvatų schemomis susijusi informacija apie individualios pagalbos sumas⁶² gali būti nurodoma tokiais intervalais (mln. EUR):

—[0,1–0,5],

—[0,5–1],

—[1–2],

—[2–5],

—[5–10],

—[10–30],

—[30–60],

—[60–100],

—[100 ir daugiau];

— nacionaline valiuta nurodyta nominali pagalbos suma, išreikšta sveikaisiais skaičiais, jei ji skiriasi nuo pagalbos elemento⁶³;

⁶⁰ Išskyrus verslo paslaptis ir kitą konfidencialią informaciją tinkamai pagrįstais atvejais ir gavus Komisijos pritarimą (Komisijos komunikatas dėl profesinės paslapties valstybės pagalbos sprendimuose, C(2003) 4582 (OL C 297, 2003 12 9, p. 6)).

⁶¹ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

⁶² Skelbiama didžiausia leidžiamos mokesčių lengvatos suma, o ne kiekvienais metais atskaitoma suma (pvz., kai teikiamas mokesčių kreditas, skelbiama didžiausia leidžiama mokesčių kredito suma, o ne faktinė suma, kuri gali priklausyti nuo apmokestinamųjų pajamų ir kasmet kisti).

⁶³ Bendrasis subsidijos ekvivalentas arba, kai taikoma, investicijos suma. Veiklos pagalbos atveju gali būti nurodoma kiekvienam pagalbos gavėjui per vienus metus skiriama pagalbos suma. Fiskalinių schemų atveju ši suma gali būti nurodoma 139 punkte nustatytais intervalais. Skelbiama didžiausia leidžiamos mokesčių lengvatos suma, o ne kiekvienais metais atskaitoma suma (pvz., kai teikiamas mokesčių

- pagalbos priemonė⁶⁴:
 - dotacija / palūkanų subsidija / skolos nurašymas,
 - paskola / grąžintinas avansas / kompensuojamoji dotacija,
 - garantija,
 - mokesčių lengvata arba atleidimas nuo mokesčių,
 - rizikos finansavimas,
 - kita (nurodyti);
 - pagalbos skyrimo diena ir paskelbimo diena;
 - pagalbos tikslas;
- pagalbą teikiančios institucijos (-ų) pavadinimas (-ai);
- kai taikytina, įgaliotojo subjekto pavadinimas ir atrinktų finansų tarpininkų pavadinimai;
- pagalbos priemonės numeris, nurodytas pagal šias gaires patvirtintame sprendime.

kreditas, skelbiama didžiausia leidžiama mokesčių kredito suma, o ne faktinė suma, kuri gali priklausyti nuo apmokestinamųjų pajamų ir kasmet kisti).

⁶⁴ Jei pagalba teikiama pagal kelias pagalbos priemones, turi būti nurodoma pagal kiekvieną priemonę teikiamos pagalbos suma.

**V PRIEDAS. INFORMACIJA, KURIAŲ VALSTYBĖS NARĖS TURI TEIKTI LAIKYDAMOSI PAREIGŲ
TEIKTI ATASKAITAS**

Gairių 208 punkte nurodytoje ataskaitoje turi būti pateikta kiekvieno projekto, įgyvendinto taikant pagal šias gaires patvirtintą pagalbos priemonę, atitinkamo ataskaitinio laikotarpio informacija:

- pagalbos gavėjo (-ų) pavadinimas (-ai);
- bendros projekto išlaidos (arba numatomos bendros išlaidos) ir vidutinės išlaidos vienam aprėpiamam objektui (apibrėžtos I priedo 10 punkte);
- suteiktos pagalbos suma ir pagalbos išlaidos;
- pagalbos intensyvumas;
- viešojo finansavimo šaltiniai;
- aprėpties lygis iki valstybės intervencijos ir po jos (absoliučia ir procentine išraiška);
- projektų, kuriais remiamas elektroninių ryšių infrastruktūros diegimas, atveju:
 - infrastruktūros naudojimo pradžios data;
 - valstybės finansuojamoje infrastruktūroje diegiamos technologijos;
 - mažiausia ir vidutinė teikiamų paslaugų sparta (išsiuntimo ir atsisiuntimo);
 - siūlomi didmeninės prieigos produktai, įskaitant prieigos sąlygas ir kainas ir (arba) kainodaros metodiką; didmeninės prieigos produktai, kurių, remiantis pagrįsta paklausa, prašoma, ir tokių prašymų nagrinėjimo procedūra;
 - prieigą gauti norinčių asmenų ir paslaugų teikėjų, kurie naudojami didmenine prieiga, skaičius;
 - namų ūkių ir įmonių, kuriems suteikta galimybė naudotis valstybės finansuojama infrastruktūra, skaičius;
 - įsisavinimo lygis;
- projektų, kuriais remiamas elektroninių ryšių paslaugų, pvz., kuponų, naudojimas, atveju:
 - pagalbos priemonės taikymo trukmė;
 - kupono vertė;
 - teikiamos abonentinės ir (arba) kitos paslaugos, įskaitant klientų įrenginių priežiūrą arba laidų išvedžiojimą ir (arba) atšakinio kabelio įvedimą privačioje srityje;
 - galutinių naudotojų, pasinaudojusių pagalbos priemone, pagalbos įsisavinimo lygis ir skaičius (pagal kategorijas, pvz., atskiri galutiniai naudotojai, MVĮ, ir pagal teikiamų abonentinių ir (arba) kitų paslaugų rūšį);
 - reikalavimus atitinkančių plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjų skaičius;
 - plačiajuosčio ryšio paslaugų teikėjų, kurie iš tikrųjų pasinaudojo pagalbos priemone, skaičius;

- operatorių padėties rinkoje raida pagal teikiamų abonentinių ir (arba) kitų paslaugų rūšį, atsižvelgiant į atitinkamą infrastruktūrą ir technologijas (t. y. FTTH, FTTC, DOCSIS, FWA ir kt.);
- didmeninės ir mažmeninės kainos prieš įgyvendinant priemonę ir po jos įgyvendinimo.